

AVOKATI I POPULLIT

Adresa: Bulevardi: "Zhan D'Ark" Nr.2
Tiranë, Shqipëri

REPUBLIKA E SHQIPËRISË
AVOKATI I POPULLIT

Mekanizmi Kombëtar për Parandalimin e Torturës,
trajtimit ose dënimit të egër, çnjerëzor ose poshtërues

Tel/Fax: +355 4 2380 300/315
E-mail: ap@avokatipopullit.gov.al
www.avokatipopullit.gov.al

Nr. Prot.
Nr. Dok. 202002211/2

Tiranë ___/___/2020

Lënda: Rekomandime për inspektimin e bërë në ambientet e shoqërimit dhe të sigurisë në Komisariatin e Policisë Elbasan.

Drejtuar: Drejtues i parë Arjan MUÇA
Drejtor i Drejtorisë Vendore të Policisë Elbasan

ELBASAN

Kryekomisar Ermal LITA
Shef i Komisariatit të Policisë Elbasan

ELBASAN

Për dijani: Drejtues Madhor Ardi VELIU
Drejtor i Përgjithshëm i Policisë të Shtetit

TIRANË

Të nderuar zotërinj,

Avokati i Popullit, në rolin e Mekanizmit Kombëtar për parandalimin e torturës, trajtimit ose dënimit të egër, çnjerëzor ose poshtërues, në vijim Mekanizmi Kombëtar¹, bazuar në nenin 19/1 të Ligjit Nr. 8454, datë 04.02.1999, "Për Avokatin e Popullit", i ndryshuar, kreu një inspektim në ambientet e shoqërimit dhe të sigurisë në Komisariatin e Policisë Elbasan.

Inspektimi u krye në datën 10.02.2020, sipas një Plani Inspektimi të miratuar nga Avokati i Popullit. Në përbërje të grupit inspektues ishin z.Besnik Deda, znj.Nertila Qafzezi dhe z.Hazbi Selita, me detyrë Nd/komisioner pranë Mekanizmit Kombëtar.

Inspektimi kishte si qëllim verifikimin e respektimit të standardeve të përcaktuara në ligjin nr.108/2014, "Për Policinë e Shtetit", Urdhrin e Drejtorit të Përgjithshëm të Policisë së Shtetit nr.925, datë 18.07.2019, për miratimin e procedurës standarde "Trajtimi dhe sigurimi i personave të arrestuar/ndaluar në ambientet e Policisë së Shtetit, evidentimi dhe zgjidhja e kërkesë/ankesave të tyre", Urdhrin e Drejtorit të Përgjithshëm të Policisë së Shtetit nr.306, datë 31.03.2016, për miratimin e procedurës standarde "Rregullat teknike të shoqërimit në polici", si dhe zbatimin e rekomandimeve të Avokatit të Popullit të bëra gjatë inspektimit të mëparshme.

¹ Neni 81 i ligjit nr. 81/2020 "Për të drejtat dhe trajtimin e të dënuarve me burgim dhe të paraburgosurve".

Avokati i Popullit, pasi u njoh me konstatimet e grupit inspektues dhe nivelin e zbatimit të rekomandimeve të lëna nga inspektimi i vitit të kaluar, ka detyrimin kushtetues dhe ligjor t'ju parashtrojë konkluzionet përfundimtare, duke ju referuar si më poshtë vijon:

Shënime të përgjithshme

Në përputhje me metodologjinë e zhvillimit të inspektimit në institucionet ku mbahen e trajtohen shtetas të privuar nga liria, grupi i punës u takua me shefin e Komisarariatit të Policisë Elbasan dhe shefin e rendit z.Armand Muça, të cilët u vunë në dijeni lidhur me qëllimin e inspektimit.

Në vijim, shefi i rendit informoi për gjendjen e kushteve në të cilën ndodhen ambientet e shoqërimit dhe të sigurisë pranë këtij komisaritati, zbatimin e detyrimeve kushtetuese dhe ligjore nga punonjësit e policisë të komisarariatit për garantimin dhe mbrojtjen e të drejtave ligjore të personave të privuar nga liria në këto ambiente, si dhe masat e marra për zbatimin e rekomandimeve të Institucionit të Avokatit të Popullit nga inspektimi i mëparshëm.

Grupi i inspektimit, pasi mori informacionin e nevojshëm vijoi takimin me përgjegjësin e dhomave të sigurisë, punonjësin e dhomave të shoqërimit, mjeken dhe shefin e logjistikës pranë Drejtorisë Vendore të Policisë Elbasan, gjatë evidentimit të kushteve në ambientet e shoqërimit dhe të sigurisë në Komisariatin e Policisë Elbasan.

Grupi i punës inspektoi gjendjen e kushteve në ambientet e shoqërimit dhe të sigurisë, u njoh me regjistrat dhe dokumentacionin ku pasqyrohen të dhënat dhe veprimet e kryera me personat e shoqëruar dhe të arrestuar apo ndaluar, si dhe vizitoi zyrat e punës të punonjësve të policisë të këtij komisaritati.

Theksojmë se, drejtuesit dhe punonjësit e shërbimit të Komisarariatit të Policisë Elbasan me të cilët kontaktoi grupi i inspektimit, u treguan bashkëpunues gjatë inspektimit që u zhvillua në ambientet e këtij institucioni.

Nga verifikimi i zbatimit të rekomandimeve të Institucionit të Avokatit të Popullit nga inspektimi mëparshëm, rezultoi se:

- **Ishte plotësuar rekomandimi**, për plotësimin e organikës në pozicionin e mjekut me kohë të plotë, pranë Drejtorisë Vendore të Policisë Elbasan.
- **Ishte plotësuar rekomandimi**, për krijimin e dhomave të veçanta për marrjen në pyetje/intervistimin e të miturve.

Ndërkohë, grupi i inspektimit konstatoi se nuk kishin gjetur zbatim rekomandimet e mëposhtme:

- **Nuk ishte plotësuar rekomandimi**, për mbylljen dhe nxjerrjen jashtë funksionit të përdorimit të dhomave të sigurisë ekzistuese, si dhe ndërtimin e ambienteve të reja të sigurisë në këtë komisariat, pasi qëndrimi i shtetasve në këto ambiente nuk plotëson kushtet për të garantuar një trajtim dinjitoz të tyre.
- **Nuk ishte plotësuar rekomandimi**, për ndërtimin e dhomave të shoqërimit në Komisariatin e Policisë Elbasan, të ndara më vete për personat e shoqëruar të rritur, femra dhe të mitur, sipas kriterëve të parashikuara në procedurat standarde “Rregullat teknike të shoqërimit në polici”.

- **Nuk ishte plotësuar rekomandimi**, për krijimin e zyrave në Komisarlatin e Policisë Elbasan për marrjen në pyetje të personave të ndaluar/arrestuar para se ata të dërgohen në ambjentet e sigurisë, si dhe instalimin e sistemit të monitorimit me kamera në këto ambiente.

Në përfundim të inspektimit, grupi monitorues konstatoi se në ambjentet aktuale në Komisarlatin e Policisë Elbasan, vazhdonin të ishin të pranishme disa problematika dhe konkretisht:

Ambientet e shoqërimit dhe kushtet e tyre

Në Komisarlatin e Policisë Elbasan, ambienti i shoqërimit **nuk** ishte i ndërtuar sipas kushteve dhe kriterëve të mbajtjes dhe qëndrimit të personave të shoqëruar, sikurse përcaktohen në procedurën standarde “*Rregullat teknike të shoqërimit në polici*”, miratuar me Urdhrin nr.306, datë 31.03.2016 të Drejtorit të Përgjithshëm të Policisë së Shtetit².

Ambienti i shoqërimit ndodhej në katin e parë të godinës të komisarlatit, me dalje në pjesën e pasme në oborrin e institucionit. Ai përbëhej nga 2(dy) dhoma shoqërimi, një dhomë shoqërimi për personat në moshë madhore dhe një dhomë shoqërimi për femra. Personat e shoqëruar të mitur, në mungesë të një dhome më vete qëndronin në zyrën e specialistëve të policisë (SPZ), e cila ndodhej ngjitur me dy dhomat e shoqërimit.

Dhomat e shoqërimit ishin me sipërfaqe dhe hapësirë të mjaftueshme, për mbajtjen dhe qëndrimin ulur të personave të shoqëruar. Kapacitet e dhomave të shoqërimit ishin për mbajtjen dhe qëndrimin e deri 5(pesë) personave në secilën dhomë. Ato kishin dritare me skarë dhe rrjetë hekuri që lejonte ajrim dhe ndriçim të plotë natyral, por dhomat kishin edhe ndriçim me llampë që furnizohej nga rrjeti elektrik.

Gjatë inspektimit u konstatua se, dhomat e shoqërimit nuk ishin të lyera dhe nuk ishin të pastra nga ana higjieno-sanitare. Dyert e dhomave ishin të ndërtuara me profil alumini dhe sipërfaqe xhami, ndërsa bravat e tyre nuk punonin dhe nuk mbylleshin me çelës. Në dhomën e shoqërimit për femra, xhamat e derës dhe dritares ishin të thyera, duke përbërë rrezik dhe cënuar rëndë sigurinë fizike dhe të jetës të personave të shoqëruar që qëndrojnë në këtë ambient.

Muret e brendshëm të dhomave të shoqërimit ishin me lagështirë dhe nuk ishin të mirëmbajtura. Gjithashtu, në dhomat e shoqërimit kishte mungesa të orendive të nevojshme si tavolina pune dhe karrige për qëndrimin ulur të shtetasve të shoqëruar, sikurse përcaktohet në pikën 3, Kreut IV të procedurave standarde “*Rregullave teknike të shoqërimit në polici*”.

Konkretisht, në dhomën e shoqërimit për personat e rritur ndodhej vetëm një stol, ndërsa në dhomën e shoqërimit për femra ndodheshin vetëm dy stola, të cilat nuk përballonin qëndrimin ulur të të shoqëruarve, sipas kapacitetit fizik të dhomave apo në rastin e një fluksi të madh të të shoqëruarve në mjedisin e policisë.

² *Kreu VI, pika 3 “Rregullat teknike të shoqërimit në polici”, miratuar me Urdhrin Nr. 306, dt. 31.03.2016 të Drejtorit të Përgjithshëm të Policisë së Shtetit.*

Në ambientin e shoqërimit ndodheshin dy tualete, njëra prej tyre ndodhej brenda në dhomën e shoqërimit për të rriturit, ndërsa për të shoqëruarit femra tualeti ndodhej ambient më vete jashtë dhomës të shoqërimit. Këto ambiente ishin të pastëra, të pajisura me lavaman, çezma dhe kishin ujë pandërprerje.

Dhomat e shoqërimit nuk lidheshin me korridor të përbashkët dhe hyrje-daljet për në këto ambiente ishte direkte me pjesën e pasme të oborrit të institucionit. Këto ambiente nuk monitoroheshin me sistemin e kamerave. Ndërsa, ambienti jashtë dhomave të shoqërimit dhe territori i komisariatit monitorohej me sistemin e kamerave, të cilat ruheshin në serverin e sallës operative. Në momentin e inspektimit nuk kishte shtetas të shoqëruar. Në dhomat e shoqërimit ishin vendosur postera me të drejtat ligjore të personave të shoqëruar.

Në ambientin dhe dhomat e shoqërimit, nuk u konstatuan sende dhe mjete të tilla që mund të shërbenin për kryerjen e vetëvrasjeve apo për kundërveprim ndaj punonjësve të policisë, por dyert e dhomave dhe xhamat e thyer të dritareve, nuk e garantonin një gjë të tillë, në të kundërt krijojnë mundësi për veprime të tilla.

Marrja në pyetje dhe intervistimi i personave të shoqëruar, në mungesë të një ambienteti më vete, kryhej në zyrat e punës të punonjësve të policisë. Theksojmë se, dhomat e shoqërimit dhe zyrat e punës të punonjësve të policisë, nuk monitoroheshin nga sistemi i kamerave.

Gjatë inspektimit, u konstatua se në këtë komisariat zbatohet detyrimi ligjor i parashikuar në nenin 109/5 dhe 122/5 të ligjit nr. 108/2014 “Për Policinë e Shtetit”, i ndryshuar, si dhe në kapitullin VII, pika a.3.4 të procedurave standarde për plotësimin dhe dhënien e procesverbalit të veprimeve të kryera me të shoqëruarit nga punonjësit e policisë që ishin ngarkuar me detyrën e kryerjes së verifikimit dhe trajtimin e çështjes përkatëse.

Gjithashtu, u evidentuan disa praktika të njëpasnjëshme ku rezultoi se, në përfundim të procedurave dhe veprimeve të kryera nga punonjësit e policisë në Komisarlatin e Policisë Elbasan, mbaheshin procesverbalet përkatëse dhe një kopje e firmosur i jepej personit të shoqëruar.

Ambientet e sigurisë, kushtet e tyre dhe trajtimi i të ndaluarve/arrestuarve

Në Komisarlatin e Policisë Elbasan, ambienti i sigurisë **nuk** ishte i ndërtuar sipas kushteve dhe kriterëve të përcaktuara në Urdhrin e Drejtorit të Përgjithshëm të Policisë së Shtetit nr.925, datë 18.07.2019, për miratimin e procedurës standarde “*Trajtimi dhe sigurimi i personave të arrestuar/ndaluar në ambientet e Policisë së Shtetit, evidentimi dhe zgjidhja e kërkesë/ankesave të tyre*”. Kjo çështje është edhe më problematike përse në këto dhoma sigurie dërgohen edhe të ndaluarit/arrestuarit prej komisarlateve të Librazhdit, Gramshit dhe Peqinit, në varësi të DVP Elbasan.

Ambienti i sigurisë ndodhej në një godinë më vete brenda territorit të komisariatit. Godina e dhomave të sigurisë ishte një ndërtim i vjetër dhe shumë e amortizuar. Në ambientin e brendshëm të saj ndodheshin 24 dhoma të cilat kanë qenë funksionale gjatë viteve të mëparshme, por aktualisht në përdorim ishin vetëm 8(tetë) dhoma sigurie të ndara më vete 6(gjashtë) dhoma për personat e ndaluar/arrestuar të rritur, 1(një) dhomë për femra dhe 1(një) dhomë për të mitur. Mekanizmi Kombëtar, nisur nga standardet që duhet të plotësojnë dhomat e sigurisë, evidenton se numri i dhomave dhe i shtretërve në këtë komisariat, nuk janë të mjaftueshëm për të përballuar fluksin e personave të

ndaluar/arrestuar nga punonjësit e policisë të këtij komisariati dhe komisariateve në varësi të DVP Elbasan.

Dhomat e tjera që ndodheshin në këtë ambient, për shkak se nuk plotësonin kushtet minimale për jetesë, ishin nxjerrë jashtë funksionit të përdorimit me procesverbal të rregullt, dyert e dhomave ishin të mbyllura me çelës dhe shulat e dymve ishin të salduara.

Përmasat e dhomave të sigurisë ishin të vogla 3m x 2m dhe nuk plotësonin normat dhe parametrat teknike jetësorë, pasi sipërfaqja e përgjithshme ishte më pak se 10 m², dhe nuk ishin të ndara në ambient qëndrimi në dhomë 6 m² dhe dhe paradhomë 4m², sikurse përcaktohet në kriteret e miratuara në procedurat standarde.³

Kjo problematikë është konstatuar edhe gjatë vizitës inspektuese në Komisarlatin e Policisë Elbasan të CPT (European Committee for the Prevention of Torture/Komiteti Europian për Parandalimin e Torturës) në vitin 2018 dhe është evidentuar në raportin përfundimtarë për Shqipërinë të botuar në muajin shtator 2019⁴. Pavarësisht këtij konstatimi dhe rekomandimit përkatës, situata në dhomat e sigurisë të këtij komisariati vazhdon të jetë e njëjtë.

Dritaret e dhomave të sigurisë ishin me përmasa të vogla, të cilat mundësonin futjen e ajrit, por jo të dritës natyrale, duke mos i plotësuar kriteret teknike për hapjen e tyre.

Kapaciteti sipas shtretërve të vendosur në çdo dhomë ishte për mbajtjen, trajtimin dhe sigurimin e 16 (gjashtëmbëdhjet) personave të ndaluar/arrestuar. Nga verifikimi, dhomat e sigurisë nuk ishin të plotësuar të gjitha me shtretër me krevat. Në dhomën 1 dhe 2 nuk kishte krevat dhe dyshkët ishin të vendosur në dyshemenë prej dërrase. Ndërsa në gjashtë dhomat e tjera ndodheshin nga dy krevatë në secilën prej tyre. Dhomat ishin të pajisura me materialet e fjetjes si krevat, dyshek, batanije dhe jastëk, por ato ishin të vjetëruara dhe të dëmtuara. Ambienti në dhomat e sigurisë nuk ishte i pastër nga ana higjieno-sanitare dhe kishte nevojë për lmyerje e dezinfektim të vazhdueshëm.

Tualeti dhe ambienti i dusheve ndodheshin në korridorin e dhomave të sigurisë. Tualeti ishte i përbashkët dhe nuk ishte i ndarë më vete për meshkuj dhe femra. Muret e tualetit ishin të amortizuar, me lagështirë dhe kishte mungesa në detergjente dhe paisje higjieno-sanitare. Gjithashtu, mungonin rubinetet e lavamaneve, ndërsa furnizimi me ujë bëhej tre herë në ditë, me nga një orë ujë. Ambienti i dusheve ishte më vete, me dy poste për larjen e trupit në rast nevojë.

Ambienti i sigurisë të komisariatit nuk kishte sistem qëndror ngrohjeje/ftohje me kaldajë, sikurse parashikohet në procedurat standarde, por në rastet kur temperaturat ishin të ftohta, ishin siguruar pajisje elektrike nga vetë institucioni, të cilat mbaheshin në zyrën e përgjegjës të dhomave të sigurisë.

Nga inspektimi, u konstatua gjithashtu se në dhomat e sigurisë nuk kishte zile/buton të emergjencës, që të mundësonte komunikimin e personave të ndaluar/arrestuar me punonjësin e shërbimit të policisë, në rast nevojë të ngutshme. Ndërsa në korridorin e

³ Kreu VIII, pika 3/3.3 e procedurës standarde "Trajtimi dhe sigurimi i personave të arrestuar/ndaluar në ambientet e Policisë së Shtetit, evidentimi dhe zgjidhja e kërkesë/ankesave të tyre".

⁴ Raporti CPT për Shqipërinë botuar më 17 shtator 2019.

ambientit të sigurisë, kishte një aparat citofon për t'u përdoruar nga punonjësit e shërbimit në rastet e tentativave apo ngjarjeve të rënda me të ndaluarit/arrestuarit, për të komunikuar me sallën operative dhe kërkuar ndihmë në rast ndërhyrje. Ambienti dhe dhomat e sigurisë kishin burim rezervë energjie me vete me gjenerator.

Në ambientin e sigurisë ndodhej një dhomë për kryerjen e vizitave mjeksore nga mjekja në organikë të Drejtorisë Vendore të Policisë Elbasan. Dhoma ishte e plotësuar me orënditë e nevojshme si krevatë, dollap dhe tavolinë pune. Nga intervista me mjeken (e sapo emëruar në detyrë) dhe verifikimi që bëri grupi i inspektimit, rezultoi se kartelat mjeksore plotësoheshin rregullisht nga vizita e parë mjeksore e cila kryhej brenda afatit 12 orë në momentin e hyrjes të personave në dhomat e sigurisë dhe gjithë dinamika shëndetësore, për ditët e qëndrimit në këto ambiente. Por, grupi i inspektimit konstatoi se, në dhomën e mjekut mungonin disa nga medikamentet bazë, si dhe frigoriferi për ruajtjen e tyre. **Furnizimi në çdo kohë me medikamente, si dhe kryerja e vizitave mjeksore e personave që ndodhen në dhomat e sigurisë, duhet të trajtohen me një seriozitet të shtuar, pasi personat që akomodohen në këto mjedise, për kohën e qëndrimit, ndodhen nën përgjegjësinë e institucioneve shtetërore.**

Dhoma për marrjen në pyetje nga prokurorët dhe për takime me avokatët të personave të ndaluar/arrestuar, ndodhej brenda ambientit të sigurisë. Ajo ishte e kompletuar me pajisje si tavolinë pune dhe karrige për qëndrimin ulur të personave, por ato nuk ishin të fiksuara në dysheme, sikurse përcaktohen në kriteret e ndërtimit të dhomave të sigurisë në procedurat standarde⁵. Kjo dhomë gjithashtu, nuk kishte të instaluar sistemin e kamerave audio-vizive.

Hyrja kryesore e ambientit të sigurisë, korridori i tij dhe hyrjet në dhomat e sigurisë monitoroheshin me sistemin e dy kamerave përgjatë 24 orëve.

Nga intervista me personat që ndodheshin në ambientin e sigurisë dhe informacioni i dhënë nga punonjësit e policisë që shërbenin në dhomat e sigurisë, personat e ndaluar/arrestuar trajtoheshin me ushqim 3(tre) herë në ditë sipas normave për trajtimin me ushqim të përcaktuar në Vendimin Nr.189, datë 15.03.2017 “Për trajtimin me ushqim të punonjësve, të studentëve dhe të kursantëve në institucionet arsimore të Policisë së Shtetit, si dhe të shtetasve të ndaluar dhe arrestuar deri në sqarimin e pozitës së tyre”. Ushqimi shërbehej me katering dhe përgatitej nga një subjekt privat në bazë të kontratës të lidhur me të.

Ndonëse në ambientet e sigurisë nuk kishte ambiente kulti, të ndaluarve/arrestuarve që dëshironin u lejohej ushtrimi i riteve fetare brenda dhomave të sigurisë. Nga informacioni i dhënë nga punonjësit e policisë dhe personat e arrestuar rezultoi se të ndaluarve/arrestuarve u jepeshin produkte për ruajtjen e higjienës vetjake dhe të ambientit, si sapun, detergjente, letra higjienike dhe letra për fshirjen e duarve dhe të fytyrës.

Në ambientin e sigurisë kishte 2 (dy) persona të arrestuar gjatë kohës së inspektimit, të cilët u intervistuan nga grupi i inspektimit dhe në përfundim rezultoi se, ata ishin trajtuar

⁵ *Kreu VIII, pika 7 e procedurës standarde “Trajtimi dhe sigurimi i personave të arrestuar/ndaluar në ambientet e Policisë së Shtetit, evidentimi dhe zgjidhja e kërkesë/ankesave të tyre”.*

në mënyrë korrekte gjatë kohës së qëndrimit të tyre në ambientet e sigurisë dhe marrjes në pyetje nga oficerët e policisë gjyqësore.

Të intervistuarit nuk patën pretendime për trajtim denigrues, jo human apo për ushtrim dhune fizike e psikologjike. Gjendja psikologjike e të intervistuarve ishte e qetë dhe nuk dëshmonte për pasoja të shkaktuara nga keqtrajtimi.

Shtetasit e intervistuar kishin dijeni për identitetin e punonjësve të policisë me të cilët kishin marrë kontakte dhe kishin kryer veprimet proceduriale. Ata shpjeguan se, gjatë ndalimit/arrestimit edhe punonjësit e tjerë të policisë që kishin kontaktuar me ta, ishin identifikuar përpara tyre duke u prezantuar me gjeneralitetet dhe detyrën që kryenin.

Personave të ndaluar/arrestuar ju ishin dhënë nga oficerët e policisë gjyqësore kopje të procesverbalit të ndalimit/arrestimit, të kontrollit personal dhe të letrës me të drejtat e tyre. Ata kishin kontaktuar me avokatët mbrojtës dhe ishin në pritje të procedurave gjyqësore, lidhur me caktimin e masës së sigurisë dhe vlerësimit të arrestit. Gjithashtu të ndaluarit konfirmuan se, ishin trajtuar me ushqim dhe nuk kishin asnjë pretendim lidhur me këtë çështje.

Nga informacionet e grumbulluara gjatë vizitës, nuk rezultoi asnjë rast i përdorimit të mjeteve të forcës dhe shtrëngimit fizik, si dhe asnjë rast i përdorimit të armëve të zjarrit nga ana e policisë ndaj shtetasve të ndaluar/ arrestuar me qëllim përmbushjen e një synimi të ligjshëm sipas dispozitave ligjore në fuqi.

Regjistri i personave të shoqëruar, ndaluar/arrestuar dhe evidentimi i tyre

Në zbatim të Ligjit Nr.108/2014 “Për Policinë e Shtetit”, i ndryshuar dhe procedurës standarde “Rregullat teknike të shoqërimit në polici”, miratuar me Urdhrin e Drejtorit të Përgjithshëm të Policisë së Shtetit Nr.306, datë 31.03.2016, çdo njësi policore që ka dhoma shoqërimi e sigurie, duhet të jetë e pajisur ndër të tjera, edhe me regjistrat përkatës. Nga inspektimi rezultoi se, regjistrat ishin të mbajtur në rregull, ishin të sekretuar dhe të plotësuar sipas rubrikave.

Gjatë inspektimit u konstatua se në Komisarriatin e Policisë, Elbasan, “Regjistri i evidentimit të të dhënave për personat e shoqëruar” ishte i tipit “Model nr.1” konform me procedurat standarde për rregullat teknike të shoqërimit në polici dhe ishte i sekretuar.

Të gjithë personat e shoqëruar në organin e policisë sipas dispozitave të ligjit Nr. 108/2014 “Për Policinë e Shtetit” regjistroheshin në këtë regjistër nga punonjësit e zyrës së informacionit.

Nga këqyrja e këtij regjistri rezultoi se, koha e qëndrimit në gjendje shoqërimi të shtetasve ishte e ndryshme nga 1 deri në 10 orë në raste të veçanta. Rubrikat e regjistrit ishin plotësuar në mënyrë korrekte, me përgjegjësi dhe saktësi nga punonjësit e policisë⁶.

⁶ *Kreu VII, procedurat standarde: “Rregullat teknike të shoqërimit në polici”, miratuar me Urdhrin Nr.306, datë 31.03.2016 të Drejtorit të Përgjithshëm të Policisë së Shtetit;*

Në këtë komisariat ishte vendosur regjistri për personat e ndaluar/arrestuar, ku evidentoheshin të gjitha rastet e ndalimeve dhe arrestimeve të kryera nga punonjësit e këtij organi, i cili ishte i sekretuar.

Nga këqyrja e këtij regjistri rezultoi se në rastet e arrestimeve dhe të ndalimeve të personave të shoqëruar, ora e arrestimit/ndalimit përputhej me orën që në momentin e shoqërimit të tyre për në mjediset e policisë. Kjo situatë, u verifikua edhe për personat e ndaluar apo të arrestuar nga komisariatet e policisë të Librazhdit, Gramshit dhe Peqinit, të cilët në përfundim të procedurave ligjore të kryera nga specialistët e krimeve, dërgohen në dhomat e sigurisë të Komisarariatit të Policisë Elbasan.

Avokatit të Popullit, duke marrë shkas nga trajtimi i ankesave individuale, rasteve me iniciativë, si dhe nga inspektimet e kryera për këqyrjen e regjistrave që administrohen nga organet e Policisë së Shtetit, ka rekomanduar se, në rastet kur për personat e shoqëruar në organet e policisë vendoset arrestimi apo ndalimi, në procesverbalin e arrestimit në flagrancë ose të ndalimit, duhet vihet ora e shoqërimit të tyre për në mjediset e policisë dhe jo ora kur përpilohet procesverbali i arrestimit/ndalimit.

Rekomandimet e Avokatit të Popullit janë bazuar jo vetëm në parimet universale të së drejtës dhe në parimet e përgjithshme të së drejtës tonë penale, por edhe në dispozitat konkrete të Kodit të Procedurës Penale respektivisht nenet 144, 250 dhe 259 të tij, si dhe neni 109, pika 4 e ligjit 108/2014 “Për Policinë e Shtetit”.

Nga inspektimi, u konstatua se në këtë komisariat kishte edhe regjistër për evidentimin e kërkesë/ankesave të personave të shoqëruar, të arrestuar dhe të ndaluar, sikurse parashikohet në nenin 115 të ligjit nr. 108/2014 “Për Policinë e Shtetit”, i ndryshuar, por për periudhën që kryhej inspektimi, nuk ishte evidentuar asnjë kërkesë apo ankesë. Ndërkohë, nga korespondenca zyrtare e Institucionit të Avokatit të Popullit me prokuroritë e rretheve gjyqësore, rezultoi se për periudhën e dy viteve të fundit janë regjistruar në organin e Prokurorisë të rrethit Gjyqësor Elbasan 7 procedime penale për veprën penale të parashikuar në neni 248 dhe 250 të Kodit Penal⁷.

Ky fakt tregon se, regjistri i ankesave në këtë komisariat nuk është efektiv, për të mundësuar e regjistruar në kohë çdo pretendim të shtetasve për ushtrim dhune apo shpërdorim detyre të punonjësve të policisë, gjatë kohës që ata ndodhen në ambjentet e shoqërimit dhe të sigurisë të komisarariatit. Ndaj, kërkohet që drejtuesit e policisë të komisarariatit, pamvarësisht vendimeve që kanë marrë gjykata apo organi i prokurorisë për këto raste, nga ana e tyre duhet të marrin masa organizative për ta bërë sa më efektiv dhe sa më dinamik sistemin e trajtimit dhe shqyrtimit të kërkesë/ankesave të shtetasve, për shkak të kohës të shkurter të qëndrimit të shtetasve në këto ambjente. Gjithashtu, kjo praktikë duhet të shoqërohet dhe me marrjen e masave disiplinore për punonjësit e policisë që kanë kryer veprime të tilla, të cilat bien në kundërshtim me aktet ndërkombëtare që garantojnë të drejtat e personave të shoqëruar dhe ndaluar në mjediset e policisë.

Në Komisarariatin e Policisë Elbasan, u konstatua gjithashtu se kishte edhe regjistër për takimet me avokatin ose prokurorin, regjistër të vizitave mjekësore, regjistër të shoqërimit të personave në ndaluar në gjykatë apo në institucione të tjera, regjistër të marrjes në pyetje

⁷ Shkresë nr.2507 prot., datë 02.03.2020, Proluroria pranëGjykatës së Shkallës Parë Elbasan drejtuar Institucionit të Avokatit të Popullit.

nga prokurorët e çështjes, si dhe karta me të drejtat e personave të ndaluar ose të arrestuar në gjuhën shqipe dhe në 8 gjuhë të huaja, të cilat mbaheshin në dhomën e punës dhe administroheshin nga përgjegjësi i dhomave të sigurisë.

Ambientet e intervistimit

Në Komisaratin e Policisë Elbasan, oficerët e policisë gjyqësore i kryenin veprimet procedurale me të shoqëruarit në mjediset e policisë, në zyrat e punës së tyre, për shkak të mungesës të ambienteve të veçanta për marrjen në pyetje/intervistimin e shtetasve të shoqëruar. Këto zyra, nuk ishin të monitoruara me sistemin e kamerave.

Lidhur me këtë fakt, Avokati i Popullit nisur edhe nga inspektimet e mëparëshme ka rekomanduar marrjen e masave për ndërtimin e zyrave të dedikuara ku merren në pyetje shtetasit gjatë kryerjes së veprimeve procedurale nga oficerët e policisë gjyqësore dhe instalimin e sistemit të monitorimit me kamera pranë tyre, por është konstatuar se sërisht ky rekomandim nuk është plotësuar⁸.

Proçesi i monitorimit filmik gjatë marrjes në pyetje të personave të shoqëruar dhe të ndaluar është një element parësor për mbrojtjen e të drejtave dhe lirive të njeriut, pasi ka efekt parandalues për kryerjen e veprave të dhunshme dhe të dënueshme, si nga ana e të shoqëruarve, ndaluarve apo arrestuarve, ashtu dhe nga vetë punonjësit e policisë së shtetit.

Një problematikë e konstatuar nga grupi i inspektimi, kishte të bënte edhe me kohën e vënies në dispozicion të kartës me të drejtat ligjore personave të shoqëruar apo ndaluar në mjediset e policisë. Aktualisht, personat e shoqëruar/ndaluar nënshkruajnë një deklaratë që vërteton se morën një kopje të fletës me të drejtat e tyre, në përfundim të proçesit të marrjes në pyetje në organin e policisë. Por, CPT i ka rekomanduar institucioneve përgjegjëse të policisë të shtetit gjatë inspektimit të kryer në vitin 2018- të, se personat e shoqëruar/ndaluar duhet të jenë plotësisht të informuar për të drejtat e tyre që nga fillimi i privimit të lirisë (momenti i shoqërimit), duke siguruar informacione të qarta verbale rreth të drejtave ligjore/procedurale që ata kanë që në fillim të privimit të lirisë⁹. Sipas gjetjeve të inspektimit edhe të MKPT, karta me të drejtat e personave të ndaluar u jepej atyre në fund të proçesit të marrjes në pyetje dhe jo që në momentin e shoqërimit për në mjediset e komisarariatit.

Grupi i inspektimit, evidentoi si një praktikë të mirë në Komisaratin e Policisë Elbasan, investimin e realizuar me fonde të Qeverisë Suedeze, krijimin e dy dhomave të përshtatura për intervistimin ashtu dhe për qëndrimin e të miturve të arrestuar/ndaluar apo të dënuar, të pajisura me orënditë e nevojshme dhe me kushte të përshtashme bashkëkohore. Këto dhoma ndodheshin në katin e 3 të godinës të komisarariatit dhe ishin bërë funksionale nga muaji Tetor 2019. Ato ishin të pajisura me të gjitha orënditë e nevojshme si tavolina, kolltuqe, bibliotekë për libra, postera informues, si dhe ishte e monitoruar me sistemin

⁸ “Një sistem i monitorimit të vazhdueshëm i standarteve dhe procedurave të intervistave të policisë duhet vënë në zbatim, po ashtu; kjo kërkon një regjistrim të saktë të intervistave të personave në ambientet e policisë, të cilat, nëse është e mundur duhet të zhvillohen me pajisje regjistruese elektronike (audio dhe/video). Duhet të kërkohet që të regjistrohet në mënyrë sistematike koha kur ka filluar dhe mbaruar intervista, ndonjë kërkësë të bërë nga i ndaluari gjatë intervistës, si dhe të personave të pranishëm gjatë çdo interviste.” CPT’ reports; Armenia: Visit 2010[par.18]

⁹ Komiteti European për Parandalimin e Torturës ju ka rekomanduar CPT/Inf (2019) 28°.

audio viziv. Në komisariatit e policisë Elbasan, ishin trajnuar 2 specialistë vetëm për intervistimin apo marrjen në pyetje të të miturve.

Nga monitorimi që u bë zyrate të punonjësve të policisë në godinën e Komisarariatit të Policisë Elbasan, nuk u gjetën sende, prania e të cilave të ekspozonte dhunë tek personat me të cilët ata kryenin veprime procedurale.

Ndihma juridike, psikologjike dhe kujdesi mjekësor

Në këtë komisariat zbatohet detyrimi ligjor i parashikuar në nenin 109/5 dhe 122/5 të ligjit nr. 108/2014 “Për Policinë e Shtetit”, i ndryshuar, si dhe në kapitullin VII, pika a.3.4 të procedurave standarde për plotësimin dhe dhënien e procesverbalit të veprimeve të kryera me të shoqëruarit nga punonjësit e policisë që ishin ngarkuar me detyrën e kryerjes së verifikimit dhe trajtimin e çështjes përkatëse.

Edhe në nenet 34/b, pika 2 dhe 251 të K.Pr.Penale parashikohet se të ndaluarit/arrestuarit duhet t’i jepet dhe të mbajë me vete një kopje të procesverbalit të ndalimit/arrestimit, të cilat u verifikuan gjatë intervistimit të personave të ndaluar/arrestuar nga grupi i inspektimit.

Gjatë inspektimit, rezultoi se ndaj personave të shoqëruar nga ana e punonjësit të policisë mbahej edhe një procesverbal tip i emërtuar “Formulari i raportit të Shoqërimit ose Ndalimit/Arrestimit”.

Gjithashtu nga intervista me personat që ndodheshin në ambientin e sigurisë, u konstatua se, zbatohet detyrimi ligjor për të njoftuar personat e ndaluar/arrestuar madhor, që në mungesë të mundësive financiare për të pajtuar një avokat privat, ofrohet dhe ndihmë juridike duke siguruar një avokat kryesisht, duke krijuar mundësinë për të kontaktuar me të.

Avokatët siguroheshin nga lista e avokatëve të dërguar nga organi i prokurorisë, e cila ishte e afishuar në zyrën e përgjegjës të dhomave të sigurisë. Për shtetasit e ndaluar/arrestuar me shtetësi të huaj ishin përgatitur postera me të drejtat e të ndaluarve/arrestuarve në disa gjuhë të huaja dhe këto materiale gjendeshin edhe në gjuhën shqipe.

Në rastet kur të ndaluarit/arrestuarit ishin të mitur, veprimet procedurale kryheshin në praninë e detyrueshme të avokatit mbrojtës të caktuar kryesisht, kujdestarit ligjor dhe të psikologut. Psikologu ishte në organikë të Drejtorisë Vendore të Policisë Elbasan dhe kishte detyrimin të asistonte të miturin deri në përfundim të procedurave përkatëse.

Grupi i monitorimit konstatoi se, vizitat mjekësore nga ana e mjekut kryheshin brenda afatit 12 orë, nga momenti i vendosjes së këtyre personave në ambientin e sigurisë, sikurse përcaktohet në Urdhrin e Drejtorit të Përgjithshëm të Policisë së Shtetit nr.925, datë 18.07.2019, për miratimin e procedurës standarde “Trajtimi dhe sigurimi i personave të arrestuar/ndaluar në ambientet e Policisë së Shtetit, evidentimi dhe zgjidhja e kërkesë/ankesave të tyre”¹⁰.

¹⁰ *Kreu V, pika 7.2 e procedurës standarde “Trajtimi dhe sigurimi i personave të arrestuar/ndaluar në ambientet e Policisë së Shtetit, evidentimi dhe zgjidhja e kërkesë/ankesave të tyre”.*

Vizitat mjekësore ndaj të ndaluarve/arrestuarve, konstatimet, rekomandimet dhe mjekimet e dhëna pasqyroheshin në regjistrin e vizitave mjekësore. Gjithashtu hapeshin edhe kartelat mjekësore (kartelat ditore) të tyre, të cilat vendoseshin në fashikullin përkatës për çdo të ndaluar/arrestuar.

Gjatë inspektimit u konstatua se, në korridoret e godinës të këtij komisariati ishin afishuar postera me të drejtat ligjore të personave të shoqëruar në organin e policisë dhe të personave të ndaluar/arrestuar, por ato duhen të vendosen edhe në vende ku mund të jenë të jenë të aksesueshme nga të ndaluarit dhe të shoqëruarit në mjediset e policisë.

Për sa më sipër dhe me qëllim zgjidhjen e problemeve të konstatuara gjatë këtij inspektimi, bazuar në pikën 3 të nenit 63 të Kushtetutës ku parashikohet se: “*Avokati i Popullit ka të drejtë të bëjë rekomandime dhe të propozojë masa kur vëren shkelje të të drejtave dhe lirive të njeriut nga administrata publike*” dhe në bazë të nenit 21/b të ligjit nr. 8454 dt.04.02.1999 “*Për Avokatin e Popullit*”, i ndryshuar, ku përcaktohet se: “*Avokati i Popullit paraqet rekomandime për vënien në vend të së drejtës së shkelur tek organi administrativ, që, sipas tij ka shkaktuar shkelje të të drejtave dhe lirive*”,

REKOMANDOJMË:

1. Marrjen e masave të nevojshme për mbylljen e dhomave të sigurisë ekzistuese dhe ndërtimin e ambienteve të reja të ndalim/arrestimit në Komisaratin e Policisë Elbasan, pasi ato **nuk plotësojnë kushtet dhe kriteret që garantojnë një trajtim njerëzor dhe dinjitoz të tyre**, të përcaktuara në ligjin nr.108/2014 “Për Policinë e Shtetit”, i ndryshuar, Urdhrin e Drejtorit të Përgjithshëm të Policisë së Shtetit nr.925, datë 18.07.2019, për miratimin e procedurës standarde “*Trajtimi dhe sigurimi i personave të arrestuar/ndaluar në ambientet e Policisë së Shtetit, evidentimi dhe zgjidhja e kërkesë/ankesave të tyre*”, si dhe aktet ndërkombëtare për këtë qëllim.
2. Deri në rikonstrukcionin e plotë të këtyre dhomave, të merren masa të menjëhershme për kompletimin e dy dhomave të sigurisë, me krevat për fjetjen e personave të ndaluar/arrestuar, si dhe zëvendësimin e menjëhershëm të materialeve të vjetëruara të fjetjes me materiale të reja.
3. Marrjen e masave të menjëhershme për eliminimin e lagështirës, lyerjen dhe dezinfektimin e dhomave të sigurisë.
4. Marrjen e masave të menjëhershme për kompletimin e tualetit që ndodhet në ambientin e sigurisë me pajisjet higjieno sanitare të nevojshme si rubineta dhe lavaman dhe vendosjen e kokave të amortizuara të dushit në ambientin e larjes të trupit.
5. Marrjen e masave të menjëhershme për ndërtimin e dhomave të shoqërimit në Komisaratin e Policisë Elbasan, sipas kriterëve të parashikuara në procedurën standarde “*Rregullat teknike të shoqërimit në polici*”, miratuar me Urdhrin nr.306, datë 31.03.2016 të Drejtorit të Përgjithshëm të Policisë së Shtetit, duke krijuar dhoma shoqërimi të ndara më vete për personat meshkuj të rritur, femra dhe të mitur.
6. Marrjen e masave të menjëhershme për vendosjen e xhamave në dritaren e dhomës të shoqërimit për femra, lyerjen e dezinfektimin, si dhe kompletimin e dhomave të

shoqërimit me orenditë e nevojshme si tavolina dhe karrige për të mundësuar qëndrimin ulur të personave të shoqëruar.

7. Marrjen e masave të nevojshme për krijimin e zyrave në Komisarriatin e Policisë Elbasan, ku merren në pyetje personat e ndaluar/arrestuar para se të dërgohen në ambientet e sigurisë, si dhe instalimin e sistemit të monitorimit me kamera në këto ambiente.
8. Marrjen e masave të menjëhershme për furnizimin e dhomës të mjekut që ndodhet në ambientin e sigurisë me medikamentet bazë, si dhe kompletimin e saj me një frigorifer për ruajtjen e tyre.
9. Marrjen e masave të menjëhershme për trajnimin e stafit të punonjësve të policisë që shërbejnë në ambientin e shoqërimit dhe ambientin e sigurisë, në lidhje me rekomandimet e bëra nga CPT në raportin e botuar në 17 Shtator 2019 për Shqipërinë, si dhe rekomandimet e Avokatit të Popullit.
10. Marrjen e masave të menjëhershme për trajnimin e stafit të punonjësve të policisë që shërbejnë në ambientin e shoqërimit dhe ambientin e sigurisë, për plotësimin në kohë e me përgjegjësi të regjistrimit të kërkesë/ankesave të shtetasve.
11. Marrjen e masave për të garantuar të drejtën e ankimimit të të shoqëruarve dhe të ndaluarve, duke i njohur me të drejtën për të regjistruar ankesat e tyre në regjistrin e ankesave.
12. Marrjen e masave për të vendosur posterat e rinj me të drejtat dhe kartën e të drejtave të personave që shoqërohen apo ndalohen në ambientet e komisarriateve, në vende që të jenë të aksesueshëm nga këta persona.

Për qëndrimin dhe masat që do merrni në zbatim të këtij rekomandimi, të vihemi në dijeni brenda afatit 30 ditor sipas nenit 22 të ligjit nr.8454, datë 04.02.1999 “Për Avokatin e Popullit”, i ndryshuar.

Duke besuar në mirëkuptimin dhe bashkëpunimin tuaj,

KOMISIONER

Ermonela XHAFA